

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 február 15.

45. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSEG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

Lázító statisztika

Egy statisztikai kimutatás és egy parlamenti beszéd fekszik előttünk. A statisztikai kimutatás tartományok szerint csoportosítja az amerikai kivándorlókat. A parlamenti beszéd a Vajdaság panaszait tárja fel. A statisztikai kimutatás a legkülönbözőbb szempontú csoportosítás szerint tárja elének az adatokat, vallás, foglalkozás, életkor, írni olvasni tudás, nemzetiség, vagyoni viszonyok, a kivándorlás oka szerint. De akár mi is az osztályozás alapja, mindegyik csoportban a vajdasági rubrika tünteti fel a legmagasabb számot. S tegnap Raics Balázs a parlamentben a vajdasági nép panaszairól, sérelmeiről, hiába hangoztatott kívánságairól s az orvoslás módszereiről beszélt.

Lehetetlen összefüggést nem találni a számadatok és a beszéd között. Lehetetlen a beszédet nem úgy tekinteni, mint a statisztikai adatok magyarázatát s lehetetlen a statisztikai adatokban a beszéd adatainak igazolását meg nem találni. Csak véletlen, hogy ez a két dokumentum: a beszéd s a statisztikai összeállítás egyszerre került a nyilvánosság elé, de ez véletlen súlyos törvényszerűséggel, megcáfolhatatlan megállapításra vet ríktóan éles fényt.

A múlt év folyamán a Vajdaságból 3970 család, önálló munkás vándorolt ki Amerikába. Ebből 3778-an gazdasági okokból hagyták el hazájukat s csak 192-en családi okok miatt. Azok, akik a kivándorlás nemzetsorvasztó okai-
val már a régi Magyarországon foglalkoztak, szinte be voltak arra idegezve, hogy a kivándorlás legelső s legtekintélyesebb okát a nagybirtokban keressék. A nagy birtok és a 30 krajcáros nap-szám — ezek voltak azok a begyakorolt és hatásukat soha el nem tévesztő reflexmondatok, a mivel a kivándorlás problémáját a gazdasági problémákkal a leg-egyszerűbben és legbiztosabban összelehetett kapcsolni. De mivel magyarázzuk most azt a tényt, hogy csak a Vajdaságból 3970 család indult utnak Amerika felé a múlt évben s mivel magyaráz-
zuk akkor, ha még arra is gondolunk, hogy a kivándorlók számát Amerika kontingentálja, hogy a kontingens minden évben már februárban be szokott telni s hogy legalább tizszer annyian vándorolnának ki, ha a kivándorlásnak akadály nem lenne. Hiszen itt nincsenek ipari munkások munka nélkül, a Vajdaság minden országának amelyhez eddig tartozott, a legtermőbb, a leggazdagabb, a legvirágzóbb országrésze volt. Mi magyarázza meg mégis ezt a 3970-es számot, amiből 3378 esik

a vajdasági nemzetiségekre?

A parlamenti beszéd magyaráz. A parlamenti beszéd szól a beranyai állapotok türethetlenségéről, a pártpolitikának kiszolgáltatott közigazgatás visszaéléseiről és hibáiról, az elkobzott és bezárt iskolákról, a robotról, ami csak a szegényeket sújtja s beszél az agrárreform hatásáról, ami a Vajdaságban egészen egyedülálló, soha máskor és sehol máshol föl nem található eredményeket produkált. A földek szétosztása mindenütt másutt s mindenhol máshol nagyobb számú földmunkást foglalkoztatott s emelte a termelés eredményét. Csak a Vajdaságban hajtották

vége a földreformot, hogy munkanélkülivé és kenyértelemné váltak a gazdasági szakmunkások ezrei. Hová menjen az a gazdasági munkás, aki generációk hosszú sora óta ugyanazon a földön él, egyetlen földdarabnak tanulta el titkos jeleit, csak itt tud eligazodni a szelek járásán s az alkonyati égbolt jövendölésin? Hová menjen? Szédülő fejjel és tántorgó fejjel vánszorg el — a kivándorlási ügynökök barlangjába.

Nincs az a szónok, aki tudná kiáltani ezeknek a számoknak harsogó értelmét. Ezeket a statisztikai adatokat perbe lehetne fogni — osztály elleni izgatás miatt.

Az agrárkérdést még ebben az ülészakban letárgyalják

A dobrovoljäckérdés a parlament előtt

A demokraták koncentrált támadása a kormány ellen

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén a dobrovoljac kérdéssel foglalkoztak azzal az interpellációval kapcsolatban, amelyet Boskovics Dusán bánáti demokrata képviselő nyújtott be az agrárreform miniszterhez.

Az ülés elején Jovanovics Ljuba elnök bejelenti, hogy az igazságügyminiszter több képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri, köztük Boskovics Dusánét is, a választási agitáció folyamán elkövetett büntetendő cselekmény miatt.

Ezután Boskovics Dusán indokolja meg interpellációját. A dobrovoljac kérdésben már több interpellációt és kérdést jegyzett be, de választ 7-8 hónapon keresztül nem kapott. Tiltakozik az ellen, hogy a miniszterek így semmibe se vegyék a házsabályokat.

Felolvassa a korfui kormány deklarációját, amelyeket az önkéntes hadtesthez küldtek. Kifejezője, hogy csak szegény és földműveléssel foglalkozó dobrovoljacok kapnak földet, mert a kormány-deklaráció szerint joguk van a tehetős és más foglalkozású önkénteseknek is földhöz. Felsorolja azokat a kiváltságokat, amelyek a dobrovoljacokat egy törvényerejű rendelet szerint megilletik. Nem egyenlő az elbánás az önkéntesekkel a Bánságban s a Bácskában. A Bánátságban csak földműves önkéntesek kaptak földet és kivételképen mások, ha radikálisok. A Bácskában viszont mindenki kapott földet foglalkozásra való tekintet nélkül, — de később elvették azoktól, akik nem a radikálisokra szavaztak. Az egész Vajdaságban folytonos revíziók

vannak, ami bizalmatlanságot kelt.

Vajdasági mizériák

A Vajdaságban — folytatja Boskovics — egyáltalában nincsen olyan törvény, amely alól ne volna kivétel. A Vajdaságban uralkodik a legnagyobb korrupció úgy az állami hivatalokban, mint az önkormányzati hatóságokban. Erre nincsen orvosság, mert a Vajdaságban még maguk a miniszterek sem tudják keresztülvinni akaratukat és ők sem urai a helyzetnek.

— Minden kérdésben, még a legkisebbrangu tisztviselő kérdésében is a helyi radikális pártbizottságé a döntő szó. (Nagy tiltakozás a centrumban.) A vajdasági korrupció olyan mélyre hatolt, hogy már a bíróságokat is kikezdi.

— A Vajdaság kulturált tartomány és mi megszoktuk, hogyha egy községi jegyző valamit megígért, azt meg is tartotta. Most pedig azt látjuk, hogy a miniszterelnök ígért valamit a választás előtt, hogy a dobrovoljacok részavazzanak és még ma sem tartotta be. (Ellentmondások.)

Az agrárreformminiszter válasza

Szimonovics agrárreformminiszter válaszol az interpellálóknak. A dobrovoljac-kérdést még a Davidovics Ljuba elnöklete alatt álló demokrata-szocialista kormány rendezte, amelynek Koracs volt az agrárminisztere. Még ma is ez a rendelet van érvényben és a kormány kénytelen magát ehhez a rendelethez tartani. Nem igazságos dolog tehát ezért a rendeletért Pasicsot okolni.

Azt a kérdést, hogy a nem föld-

mives dobrovoljacok is kapjanak földet, csak törvényes uton lehet rendezni. Boskovics megnyugtató-sára kijelenti, hogy épen a vajdasági radikális képviselők hívták fel a figyelmét arra, hogy ezeknek is kell földet adni. Visszatartja azt a vádat, hogy ő a nagybirtokosoknak visszaadna földet. Az utolsó 7 hónapban egyetlen nagybirtokos sem kapott vissza földet. (Egy hang: A szolgálókat adják vissza a földet!) Ha ez így van, akkor ennek semmiféle jogi hatálya nem lehet.

A revízió alkalmával sok föld fog felszabadulni és így sok igényjogosult fog földhöz jutni.

Vuics földművespárti képviselő, aki annak idején szintén tagja volt a dobrovoljac-hadtestnek, foglalkozik a hadtest megalakulásával és az önkénteseknek adott ígéretekkel. Elesen kritizálja a hatóság eljárását a dobrovoljacokkal szemben. Követeli, hogy ne csak a földműves dobrovoljacoknak adjanak földet, hanem a más foglalkozásúaknak is.

A csöszteleki példa

Brankovics György demokrata támadja a korábbi agrárminiszter, aki szerinte ellenségesen bánt a dobrovoljacokkal. Elmondja, hogy a bánáti Csöszteleken, ahol dobrovoljac-telep van, személyesen győződött meg arról, hogy milyen rettenetes lakásvizonyok között élnek a dobrovoljacok és ezzel magyarázható, hogy megdöbbenően nagy a gyermekhalandóság köztük. Konkrét példákat sorol fel, hogy a kormány üldözi azokat a dobrovoljacokat, akik nem radikálisok. Felemlíti Ruzsics tanító esetét, akit letartóztattak.

Trifunovics Joco (demokrata) beszéde után az interpelláló Boskovics Dusán kijelenti, hogy nem veszi tudomásul a miniszter választását és javasolja, hogy küldjenek ki bizottságot, amely vizsgálja meg a dobrovoljac-kérdést és tegyen jelentést a parlamentnek. Napirendi javaslatában élesen elítéli a kormány működését.

A radikálisok nem ígérték földet senkinek

Mihajlovics Szevetiszlav radikális szerint Boskovicsnak nem az volt a célja interpellációjával, hogy a dobrovoljacokon segítsen, hanem ki akarta használni ezt a kérdést a kormány ellen. Régi rágalom az, hogy a radikálisok nem bártjai a dobrovoljacoknak. A radikális kormány azonban nem viselhet felelősséget azért, hogy az előző kormányok helytelen alapon kezelték ezt a kérdést. A radikálispárt nem ígért semmit, egyetlen vajdasági radikális képviselő se ígért egy talpalattnyit földet sem. Senki se védi a nagybirtokot. A vajdasági radikális képviselők olyan agrártervezetet

A rendőrhatalóságok a rendelet értelmében felkerestek minden pénzintézetet, kereskedelmi irodát és az ott állásban levő idegen állampolgár tisztviselőket összeírták.

A kimutatás felterjesztése után a belügyminisztérium elrendelte az ország területén működő nem jugoszláv állampolgár magánisztviselők kiutasítását.

A kiutasítások a rendelet értelmében már megkezdődtek. Az utóbbi napokban Szubotcáról is több magánisztviselőt kiutasítottak. Így többek között néhány csehszlovák állampolgárságu tisztviselőt is, akik már évek óta dolgoznak szubotcái magánintézetekben.

Beográdi lap

a román királyné terveiről

Az olaszországi ut hármassé célja

Beogradból jelentik: A *Beograd-ske Novosti* csütörtöki számában feltevést keltő vezércikket közöl, amelyben éles támadást intéz Mária román királyné ellen.

A lap elmondja, hogy Mária román királyné a »Balkán koronázatlan császárnéja«, legutóbb Olaszországba utazott, hogy bizonyos politikai tervek megvalósítását előkészítse. A királyné utjáról a bukaresti *Adeverul* azt írja, hogy Mária román királyné három célja van: először Miklós román hercegnek egy olasz hercegnővel való házasságát akarja nyélbeütni, másodsor meg akarja szerezni fia számára az albán trónt és végül a görög dinasztia érdekében akar lépéseket tenni Olaszországban. A *Beograd-ske Novosti* kikel az ellen a terv ellen, hogy az albán trónra egy román herceg kerüljön, amely — a lap szerint — annál is veszedelemesebb, mert Albánia nagyrészt katolikus, a román herceg pedig pravoszláv. Az S. H. S. királyságra nézve az albán trónkérdés ilyen megoldása káros lenne, mert csak megnehezítené az albán viszonyok konszolidációját.

A fősolgabírák

és a magyar belügyminiszter

Letörlik a renitens közigazgatási hatóságokat

Budapestről jelentik: A főispáni kar tagjai Rakovszky Iván belügyminiszternél csütörtökön fontos megbeszélésre gyűltek össze. A belügyminiszter a főispánok szóbeli jelentése alapján tájékozódást szerzett a vármegyék hangulatáról és bizalmas természetű utasításokat adott a főispánoknak. Az utóbbi időben ugyanis többször megtörtént, hogy egyes fősolgabírák bizonyos rendelkezések végrehajtása során nem ragaszkodtak a kormány intencióihoz, sőt renitens magatartással különféle nehézségeket okoztak. A belügyminiszter a legerélyesebb eljárást helyezte kilátásba a fősolgabírói kar renitens tagjai ellen és a főispánokat felhatalmazta, hogy az egyéni akcióknak vessenek véget.

A belügyminiszter utasítása a fájvédő fősolgabírákra vonatkozik, akik állandóan szembeszállnak a belügyminiszter intézkedéseivel. Ezeknek a kiskirályoknak letörése nem megy majd a legkönnyebben, hiszen már az is megtörtént, hogy ilyen ébredő fősolgabíró egyszerűen nem vette tudomásul a belügyminiszter felhívástól végzését. A kiskunfélegyházi fősolgabíró, Fürster Lajos, akit még Klebelsberg Kunó gróf függesztett fel belügyminiszter korában, most is a helyén van. A belügyminiszternek pedig távoznia kellett.

Ilyen körülmények között nehéz dolga lesz Rakovszkyknak a nagyszögös és tekintetes solgabíró urakkal.

A demokrata-párt a blokk érdekében hajlandó az alkotmányrevízióra

Davidovics elvi megegyezésre jutott a föderalista pártokkal

Beogradból jelentik: Politikai körökben sokat beszélnek a blokk-tárgyalásokról és arról az új álláspont-ról, amelyet a demokraták az alkotmányrevízió kérdésében elfoglaltak. Hír szerint a tárgyalások alkalmával a blokk megalakulása érdekében a demokraták határozottan kijelentették, hogy készek az alkotmány módosításába belemenni. A radikálisokat nagyon meglepte Davidovicséknek ez a pálfordulása és sajtójukban igyekeznek erősen kihasználni a demokratapárt vaskos következetességét. Davidovicsék egyelőre még nem jelentették be nyíltan, hogy az alkotmányrevízió kérdésében új álláspontot foglaltak el, csupán a párt-hoz közelálló *Odjek* című lap közli óvatosan, hogy a demokratapárt elvi megegyezést kötött ebben a kérdésben a föderalista pártokkal.

Az *Odjek* csütörtök esti számában a következőket írja:

— Az ellenzéki pártok vezetői között most a vélemények kiegyenlítése folyik. Egész természetes,

hogy az alkotmányrevízió ügyében is elvi megegyezésre törek-szenek. Ebben a kérdésben nem volt nehéz Davidovics helyzete és bátran azt válaszolhatta, hogy elvileg a párt mindmáig nem tagadta, hogy konkrétan körülírt esetben olyan reformok volna-k kereshetők, amelyek a jelenlegi alkotmány határain belül megvalósíthatók. Világos például, hogy a tartományokat a jelenlegi alkotmány értelmében nem lehet meg-nagyobbítani és az is világos, hogy a tartományok nem kaphatnak olyan önkormányzatot sem, mint amilyet a demokratapárt programja követel. Davidovics tehát ebben a kérdésben ugyanazt ismételte meg, amit Marinkovics Voja a demokratapárt zagrebi ülésén hangoztatott.

Az *Odjek* cikkét politikai körökben úgy tekintik, mint végleges megerősítést annak, hogy a demokratapárt hajlandó az alkotmányrevízióra.

A magyar államforma kérdésében

népszavazást követelnek a londoni kiküldöttek

Peidl és Garami Károlyival is tárgyaltak — Az angol kormány állandó érintkezést tart fenn a magyar szocialistákkal

Londonból jelentik: Peidl Gyula és Garami Ernő részletes tárgyalásokat folytattak az angol munkáspárt tagjaival, majd a két magyar munkásvezér írásbeli memorandumot adott át az angol munkáspártnak a magyarországi állapotokról, a munkáviszonyokról, az internáló táborkokról és az emigrációról. Mindezeket a kérdéseket a munkáspárt vezetőivel folytatott beszélgetésük során szóbeli adatokkal is kiegészítették. A nagyon beható memorandum, amely a munkáspárt vezetőinek érdeklődését rendkívüli mértékben felkeltette, objektív hangus nem tartják valószínűnek, hogy intervenciót fog maga után vonni. Azt azonban bizonyosnak tartják, hogy az angol kormány mégis fog barátságos lépéseket tenni a magyar kormányndal.

Budapesti jelentés szerint a magyar munkásvezérek által az angol munkáspárt elé terjesztett memorandum nagy nyugtalanságot kelt a magyar kormánykörökben és különösen az okoztalmat, hogy Peidl Gyula, Garami Ernő és Vimbéry Rusztem különösen beható tanácskozással folytattak Wedgwood ezredessel, Macdonald kormányának egyik tagjával, aki tudvalevőleg annak idején az angol munkáspárt megbízásából hosszabb időt töltött Budapesten és a fehér-terrorról részletes jelentést tett pártjának és az angol sajtóban is éiénk propagandát folytatott a Horthy-kormányzat ellen.

A *„Nues Wiener Tagblatt“* értesítése szerint Peidl Gyula és Garami Ernő olyan értelemben intervenáltak az angol kormányndal, hogy az bizonyos feltételekhez kösse a magyar kölcson megszakítását. A legfontosabb feltételek a következők volna-k:

a magyar államforma kérdésében népszavazás döntőn, továbbá az általános tükös választójogot kassák törvénybe,

az emigrációt likvidálják és az internálótáborokat oszlassák fel.

Ezenfelül Peidl pénzügyi és szigorú politikai ellenőrzést követel.

A Peidlhez közelálló angol szocialista körök véleménye szerint az angol kormány, tekintettel a bizonytalan nemzetközi helyzetre, valószínűleg nem veheti be a feltetelek minden pontját a kölcsön-egyezménybe, továbbá attól is tartanak, hogy a Macdonald-kormány az erélyes állásfoglalás miatt az angol parlamentben éles támadásoknak volna kitéve.

Az *„Arbeiter Zeitung“* londoni jelentése szerint Macdonald szerdán újból hosszasan tanácskozott Peidl Gyulával és Garami Ernővel. Peidl ismertette az angol miniszterelnök előtt a magyarországi viszonyokat, Garami pedig a Clark-féle egyezményt, Wedgwood lengyel tengerészeti miniszter ugyanezen a tanácskozáson a magyarországi látogatásával kapcsolatos fejleményeket vázolta.

Macdonald megígérte Garaminak, hogy figyelemmel fogja kísérni a magyar kérést és intézkedni fog, hogy az angol kormány, valamint a munkáspárt állandóan érintkezék a magyarországi szocialdemokratákkal.

A lap közli azt az óriási feltűnést keltő hírt is, hogy

Peidl és Garami találkoztak Károlyi Mihállyal is, akivel beható tanácskozást folytattak.

Peidl Gyula és Garami Ernő a tővő héten utaznak el Londonból. Budapesti jelentés szerint az *„Eszt Kurir“* azt a hírt közli, hogy február 24-én Peyer Károly Londonba utazik, amiből messzeemenő következtetéseket vonnak le magyar politikai körökben.

(Szikratávirat.) Budapestről jelentik: A külföldi lapokban hírek jelentek meg arról, hogy Peidl Gyula londoni utazásának a célja az, hogy az angol kormányt súlyos politikai feltételek megsza-

bására bírja rá a magyar kölcsön ügyében. A magyar szocialdemokrata párt köréből kijelentik, hogy ezek a hírek légből kapottak. Sem Peidlnek, se más szocialista köröknek nem jutott az eszükbe, hogy egy külföldi kormány intervencióját kérje Magyarország belügyeibe. A szocialdemokrata párt Peidl visszsaerkezése után hivatalosan is meg fogja cáfolni ezeket a híreket.

Ezzel szemben londoni jelentések megerősítik a Peidl és Garami követeléseitől elterjedt híreket és azt tartják, hogy a magyar szocialdemokratapárt csak a kormány-párton észlelhető nagy izgalom miatt volt kénytelen ezt a cáfolatot közzétenni.

A pokolgépez levele

Adorján Géza rendelte meg az erzsébetvárosi bombamerényletet Márfynál

Budapestről jelentik: Az erzsébetvárosi pokolgépez merénylet nyomozásának nyilvánosságra kerülő adataiból egyre tisztábban megállapítható, hogy a rendőrség két évvel ezelőtt a legpontosabban megállapította a bombamerénylet elkövetésének összes körülményeit. Kinyomozta a pokolgépez banditákat, de azután — tutni engedte őket. Az akták közül most emelték ki Adorján Gézának, az Ébredők Magyarok Egyesülete egyik titkárának levelét, amelyben elrendeli, hogy az Erzsébetvárosi Kör ellen merényletet kell elkövetni. A levélből kiderül, hogy az ébredők egyesülete 1922 márciusában a Sörház-uccai székházban vezetőségi ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a nemzetvédelmi osztagok eddigi defenzív álláspontjuk megváltoztatásával tetterően állanak ügyük szolgálatába. Ennek a megbeszélésnek az alapján készítette Adorján Géza az imént említett iratot, amelyben felszólítja a nemzetvédelmi osztagok parancsnokait, hogy teljesen megbízható és kipróbált bajtársakat önkéntes jelentkezésre szólítsanak föl egy bizalmas osztagba, amelynek működése közben a jelentkezők akár életüket is hajlandók a cél érdekében feláldozni. Ezen a megbeszélésén jelen volt Márfy József is, aki Adorján utasítását személyesen vette át. Ezen az alapon szervezte meg Márfy hihedt különítményét, amelynek tagjai körében azután azonnal szóvá is tette, mint az első lépést, amelyet Adorján szükségesnek lát az Erzsébetvárosi Kör elleni pokolgépez merényletet.

Adorján írásbeli utasítása két évvel ezelőtt került a rendőrség kezébe, de még csak ki sem hallgatták ebben az ügyben és noha a levél alapján nyilvánvaló, hogy ő pokolgépez merénylet tettese, szabadlábon hagyta. A Fővárosi Operettszínház ellen elkövetett merénylet után, amelyben szintén benne volt a keze, letartóztatták ugyan, de a belügyminisztérium utasítására — ahol apja miniszteri tanácsos — nyomban szabadlábra helyezték. Az erzsébetvárosi bombamerénylet letartóztatott vádlottjainak vallomása alapján néhány hónappal ezelőtt újból megindult az eljárás Adorján ellen, de ezt *Andréka* akkori detektívönök »bizonyíték hiánya miatt« beszüntette. A pokolgépez a toloncházba került, de onnan — újból a belügyminisztérium intézkedésére — titokban kiszabadult. Amikor ez kiderült, Rupert Rezső interpellációja után a zalaegerszegi táborba internálták Adorján-t.

A budapesti rendőrség hivatalos jelentése a nyomozásról

A budapesti rendőrség hivatalosan jelenti: Az 1923 április 3-án este a Dohány-ucca 76. szám alatti

NYILTÉR.

Értesítés.

Ertesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy szalonomat Petrogradska ulica a kenyérgyár átellenébe saját házamba helyeztem át.

Kalmár István
nőiszabó, Subotica.

704

Férfi szövet 140 cm széles 65 dinár
Teljes ruhakellék 200 dinárért

Braća H. Gabaj

különböző szövet-, selyem- és bársonyáruház a „KORONA“-hoz

Kucuz Mihajlova 33. BEOGRAD Telefon 23—22.

Nagy tétel férfi szövet 65 dinár métere.

Teljes férfiruha kellék 200 dinár.

Nagy tétel ruhacejg 130 cm széles 45 din.

Nagy tétel ruhacejg 140 cm széles 55 din.

Minden vevő érdeke, hogy bevásárlásával siessen, míg a készlet tart. 995

Aksentijević és Fixmann

hírlapterjesztő és hirdető vállalat

Skopljanska 18. BEOGRAD Skopljanska 18.

Folyószám a Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál

Telefonszám: 22-22. — Postafiók 176.

Láttamoznak:

utleveleket

a vizumdíj és 35 dinár ellenében valamennyi követségnél 24 óra alatt utánvétellel.

Levelezés: 1017

szerb, horvát, magyar és német nyelven.

NŐI SZALMAKALAP ÁTALAKÍTÁSOKAT

FEBRUÁR 15-18 KEZDVE ELVÁLLAL

LICHT SALON SOMBOR

3 SZOBÁS nagy udvari irodahelyiség, a főúton, 1 nagy szaraz pince-helyiség, irodával, a város belterületén raktárnak és irodának kiválóan alkalmas, mindkettő Novisadon átadók. 1038

UGYANOTT kifogástalan állapotban levő komplett és bőseges iroda-berendezés, Worthelm-kassa etc. etc. a helyiségekkel együtt, vagy külön is eladók. Bővebbet Schmoika hirdetőirodában Novisad Futoski put 2.

Szebb, értékesebb, praktikusabb
ajándékot

vehet-e, mint egy!

KAISER, NAUMANN, VESTA

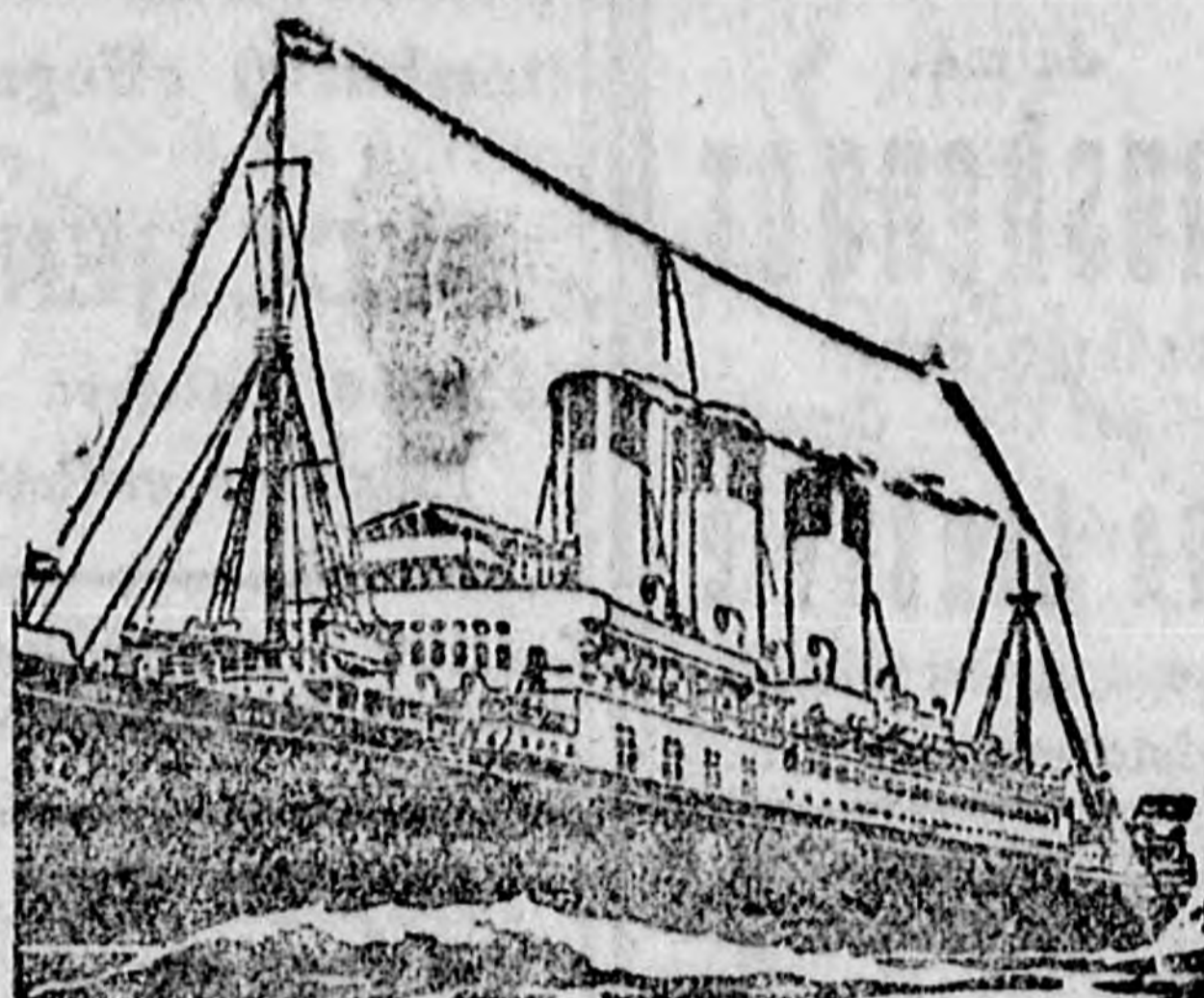
Central-Bobin vagy bármilyen rendszerű elismerten legjobb, elsőrendű német VARRÓGÉPET?

Kapható legolcsóbb áron

EM. FISCHER ZAGREB

Juristićeva ulica 6. vezérképviselőtől, de a legtöbb bácskai varrógépkereskedőnél is aki szívt helyez arra, hogy vevőjét valóban a legjobb minőségű áruval lássa el. Nagy választék mindenféle varró gépkészletben, Seidl és Neumann „Germania“, Puch és egyéb kiváló német gépkészletben. Nem szorul reklámra, de kipróbáltan legjobb pneumatik a „GOTHANIA“ — Footballabdák és footballkellékek nagy raktára. **NAGYBAN és KICSINYBEN!**

8930

Hamburg-Délamerikai Gőzhajózási Vállalat

A legnagyobb, leggyorsabb és a legszebben felszerelt hajók kitűnő berendezéssel I. II. és III. osztályú utasok részére.

INDULÁSOK:

December 13. „La Corona“	Február 8. „Bilbao“
Dec. 20. „Antonio Delfino“	Február 9. „España“
December 22. „Tucuman“	Febr. 28. „Antonio Delfino“
December 31. „Vigo“	Március 13. „La Corona“
Január 10. „Cap Norte“	Március 20. „Cap Norte“
Január 11. „Madelra“	Április 8. „Vigo“
Január 24. „Villagerela“	Április 17. „Cap Polonia“

Hamburgból

Argentina, Brazília és Uruguay-ba.

Felvilágosítással szolgál a jegyzéssel vezérképviselőt:

ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.

KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49. Veliki-Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

226

WEISZ JENŐ keféárugyára

Subotica Telefonsz. 188.

AJÁNlja

KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVÜLI KEPE, ECSET, SI PRÓ, MALOMKEPE GYÁRTMÁNYAIT

RÖVIDÁRU és FESTÉK

ENGROSS ÁRURAKTÁRAMAT

üzletfeladás miatt önköltségi áron lehetőleg nagyobb tételben ELADOM.

Cím: „KULTURA“ hirdetőben Novisad, Kralj Aleksandra ul. 20. Telefon 533. 1035

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

Elismert legjobb ásványi

MŰTRÁGYA

„Danica Vegyipar R. T.“ vezérképviselőjénél **GOMBOS IMRÉ-nél, SOMBOR** szereshető be a legjutányosabb áron. 984

WEITZENFELD és TÁRSA SUBOTICA (BÁCSKA)

Távíratcím: KENDERIPAR

Iroda: Városi bérpalota

Telep: Sental put

Alapítva: 1902

Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butorhuzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lőporkőcöt, tűzoltó- és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju-, toll-, kőmlé- és szalmazsákokat, matrac- és roletta-szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat, zsinort, kötelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölcsönzés!

ÜZLETI SAROKHÁZ szép modern lakással, nagy forgalmu bácskai járási székhely főterén, továbbá ugyanott még egy üzletház nagy raktárral más vállalkozás miatt szabadkézből eladó. Mindkét ingatlan vas-, fűszer-üveg-rőfős és minden egyéb nagyobb kereskedés céljaira jó fekvésénél fogva kiválóan alkalmas. Cím: „Schmolka“ hirdetőjében Nevisad. 1079

Felhívás!

Gazdák érdeke, hogy

MŰTRÁGYA

szükségletüket a

Bácskai Mezőgazdák Szövetkezeténél

Sombor — vegyék meg, ahol a legolcsóbb áron a legjobb minőségű műtrágyát kapják

BLAU és LUKÁCS ELEKTROTECHNIKAI GYÁR BUDAPEST

Vojvodina vezérképviselőt és gyári főmérnököt

„**VOLTA**“ 66 mészaki és villamossági r. t. Veliki-Bečkerek.

Ismeri már a világhírű **SZENT GYÖRGY FLUIDOT?!!!**

Mely sokkal jobb a sósborszesznél!

Próbálja meg utasítás szerint használni: megfázásnál, fejfájásnál, derékfájásnál, fogfájásnál, csuznál, rheumánál, kéz-, láb-, és inrandulásnál, ütődéseknél, zuzódásoknál, daganatoknál, étvágytalanságnál, gyomorgörcsöknél, hányingernél, hasmenésnél és bámolni fog a gyors és biztos eredménnyel. Küldjön be levélben ajánlva 20 dinárt és ingyen bórmentve kap egy próbátveget.

Készíti: **ZETA R. T.** gyógyszer- és tápszergyár **SOMBOR**

febr. 14-től
csütörtöktől
február 17-ig
vasárnapig

Litka

GYERMEKSZIV

megható gyermek dráma 5 felvonásban főszereplők: **Sacsi Ferkó, B. Lázár Gida, Mattyasovszki Ilona, Vándory Géza**
Cocsi és Sefa naplopók vizjáték 2 felvonásban

FOGLALKOZÁS

Egy periekt bankkürözönő felvétetik. Cim a kiadóban. 1024

Suche zu meinem 1- und 12-jährigen Knaben Intelligentes, deutsches Fräulein. Anträge an P. Géza Dezső Direktor, P. Jese trz 15. 855

Vincellért keres a Coka uradalmi szőlőszete. Szaképzett egyének jó bizonyítvánnyal forduljanak Grünfeld Ernő intézőhöz, Coka, Torontálmegye. 849

Többévi gyakorlattal bíró és megbízható szakmabeli

raktárnok

keresünk
azonnali belépésre.
Kolán Vince és Tsa
gőzmalma Subotica
1061

Könnyű munkához munkásleányok felvétetnek. Jelentkezés Tolstojeva ul. 25. 1012

Fifi Grem

SZÁRAS, ZSÍROS
Pintor gyógyszertár
nagy templom mellett. 1012

Füzdömesteri állást keresek április vagy május elsejére. Beszélek horvát, magyar és német nyelven. félfürdőhöz is értek. Leveleket K. J. 46. jelzigére a kiadóba kérek. 902

Gyakornoknak 14-15 éves fiu felvétetik. Palóc Mór fakeskedés. 1052

Jugoszláv alattvalók ha Budapestre jöttök, minden ingatlanforgalmi és pénzügyi dolgokban bizalommal a Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztár Ingatlanforgalmifőosztályához. Osztályvezető: Hassmann József ökl. gazda Rákóczi-ut 76. szám. —
Telefon:
József 135-72.
József 60-40.

Mérlegképes könyvelő, periekt gyors- és gépirónó állást cserélne vidékre is. Leveleket »Március 1.« jelzigére a kiadóba kér.

VÉTEL-ELADÁS

Egy jókarban levő gyermekkosci jutányos áron eladó. Ularik Ferenc Subotica, VIII., Valjevska ulica 41. 874

Eladó egy forrásrendszerű magánjáró. 8 HP. Clajton-Schluthlow-lyágtmányu, gőzlokomobil. Momirov Mihály. Tibunar 765. sz.

Nét motorheróknár

alkalmi áron eladó. A gépek vadonutajuk, a legmodernebb rendszer, szabadonfutó. — Cim: Schmolka hirdetőirodában Novisad Fitoski put 2. szám.

Somborban. Palatinaska ulicában. egy ház két szobával, összes mellékhelyiségekkel. 154 m²-ből kert, a házban azonnali beköltözés eladó. Bővebbet dr. Szántó Miklósnál Sombor, Apatini ut 44. 1009

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Allástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonta 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkérdezőkhez válasszbélyeg mellékleendő.

Kisebb bankberendezés eladó. Angol-Magyar Bank volt helyiségében. Subotica, Aleksandrova ulica. 1007

Fodrászüzlet olcsó házbérrrel. három fő szerződéssel, családi ökök miatt eladó. Azonnal átvehető. Cim: »Vojvodina-nyomda« Senta. 1047

Érkezett prima méz dalmát iánoskenyér zsáktételekben kg.-ként 6.— dinár.

Sava Laušević

fűszernagykereskedő
Tolstojeva ul. 11. 1011

Eladó ház két szobával és mellékhelyiségekkel. Senta u. 66. 1029

SZÓDAVIZET legkisebb mennyiségben gyári áron szállít házhoz bárkinék »Johanna« szilvizgyár Subotica. Telefon 532 1093

Eladó egy cséplőgép 10 HP. Első Magyar Gazd. Gépgyár. eredeti magánjáró. Közelebbi ad Kadane József, Pajma. 1059

SALOME MOZI

TELEFON 777

Feb. 14, 15, 16, 17-én csütörtöktől vasárnapig

XO-XO

tragikus életkép a modern kinából Dr. Lu-Cluj és Werner Kraussal a főszerepben.

Kezdeté hétköznap 5 és 7 órakor, vasár- és ünnepnapon 3, 5 és 7 órakor. — Helyárak 8 és 12 dinár

Előkészületben: »My Babby«, a bajos kis G. Coogan-nal a főszerepben.

KÖRZŐ

február 14-16i csütörtöktől febr. 17-ig vasárnapig

3. rész:

Stanley Afrikán keresztül

érdekfelesztő amerikai utloiró film 3 részben

Tíz kapa gyümölcsös a Sand-pályánál. Baró Reschade Roghenne-féle birtokból, kapteként is eladó. Háztelkek kintőnden alkalmas. Bővebbet Bózs szabolnál, városi zenőde-épület. 1044

Szilvizgyár. esedélhő. 15.000 lakosu négyközségben. Norton-uttal, 1400 üveggel, villanyerőre berendezve házzal. 467 m²-es területtel, jutányos ártért eladó. Urbán Imre, Bačko-Petrovoseo. 1043

Jegygyűriük

és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók

ÁDÁM

ékszerés Subotica Radics ulica 6.
Tört aranyért a legjobbat fizetnek. 9438

Három vagon prima fehér és siller bor, borshordók, egy vashordó, egy keményfa hálószobabútor, 1 ágvas. Pathe gramofon, villany- és gőzcsillárak, komplett vendégelőberendezés, jóforgalmu fűszerüzlet, 1 szoba-konyhával, 5 éves bérttel, butorozott szoba két személyre, egy Puch-motor és egy szabadonfutó kerékpár eladó és azonnal átvehető. VIII., Crnojevičeva ulica 68. 1066

Egy ház eladó Grosz fűszerkereskedő mellett Mucsi-telepen. Érdeklődni lehet ö. Övári Jánosnál. VI., Stipe Gergic ulica 48.

Uj zongorák megérkeztek. Angol és bécsi szerkezetűtel, remek hanggal. Wirth Arszele Produktiv, Stingl Dör Lira, Lauberger gyártmányok kaphatók. Olcsóbban, mint bárhol. Részletfizetésre is. Káin hangszerezés, városi székház. 7451

Okleveles tanítónő francia órákat ad óránként 15 dinárért Cim a kiadóban. 1067

Különbejáratu, szép, 1-2 szoba, vasúthoz közel, magányos urnak kiadó. Cim a kiadóban. 1077

Magányos embernek butorozott szoba kiadó. — Cim a kiadóban. 1054

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy régi helyiségemből a hosszú idő óta fennálló borbély- és fodrászüzletemet folyó hó 12-én ugyanazon ház más helyiségébe és pedig az Amerikan-Barba és a volt Dungserszki fürdőbe vezető bejárat alá helyeztem át.

Uj helyiségemet a mai időknek megfelelően a legmodernebbül rendeztem be és minden igyekezetem arra irányul, hogy a nagyérdemű közönséget éppen olyan lelkiismeretesen és pontosan szolgáljam ki, mint a régi helyiségemben.

Kérem a n. é. közönséget, hogy folyó évi február 12-től új helyiségemben tiszteljének meg továbbra is eddigi szives bizalmukkal. :: Teljes tisztelettel:

VOJIN DOBREN OV
borbély és fodrász a Kr. Marija (Erzsébet) szálló épületében. 1055

„Slavia“ d. d. za industriju drva, Vinkovci

imade na prodaju rezano hrastovo vinogradsko kolje 1 x 1 col u duljinama od 1, 1'25, 1'50, 1'75 i 2 metra, te hrastove rezane letve 1 x 2 cola u istim duljinama kao vinogradsko kolje.

hať geschnittene Eichenweinstöcke 1 x 1 Zoll in den Längen von 1, 1'25, 1'50, 1'75 und 2 Meter und geschnittene Eichenlatten 1 x 2 Zoll, in den gleichen Längen als die Weinstöcke, abzugeben.

ajánl fűrészelt tölgyestőköt 1 x 1 coll 1, 1'25, 1'50, 1'75 és 2 méter hosszban, továbbá 1 x 2 collos tölgyelcet a szállókötökkel azonos nagyságban. — — — 1040

A szab. **Herkules drótkerítés**

a legjobb, legolcsóbb és legszebb kerítés.

Egyedüli gyártója Jugoszláviában:
Krammer Testvérek, Novisad
sodronyáru- és vasszerkezet-gyár
Legnagyobb és legnépesebb gyár a szakban a belföldön

HUZALOK ZSINÓROK, — KÁBELEK — AZ ÖSSZES SZERELÉSI ANYAGOK — IZZÓLÁMPÁK — VILLAMOS FÜTŐTESTEK VASALÓK — CSILLÁROK — VENTILÁTOROK

Kralja Aleksandra ul. 17

NOVISAD RELAIS NOVISAD

ELEKTROMOSSÁGI GYÁR RÉSZVÉNY TÁRSASÁG

KOMPLETT CSENGŐ- és TELEFONKÉSZÜLÉKEK ZSEBLÁMPÁK — ÁRAMMÉRŐK — MŰSZEREK — VILLAMOSTELEPEK TERVEZÉSE, ÉPÍTÉSE — MOTOROK, DINAMÓKSZÉNKEFÉK — STB.